

NOTITIAE

E C C L E S I A L E S

Informačný list Generálneho sekretariátu Konferencie biskupov Slovenska

máj 2010

DOKUMENTY

Pápežská rada pre laikov

NEWS – NOTIZIARIO – NOUVELLES – NOTICIARIO

časopis N. 19/2009

Najnovšie číslo časopisu prináša správu o prebiehajúcich prípravách na Kongres o katolíckych laikoch v Ázii, ktorý organizuje Pápežská rada pre laikov a ktorý sa bude konať v Soule (Južná Kórea) od 31. augusta do 5. septembra 2010. Kongres bude vychádzať z encykliky Božieho služobníka Jána Pavla II. *Redemptoris missio*, z apoštolskej exhortácie *Ecclesia in Asia*, ako aj z apoštolskej exhortácie *Christifideles Laici*. Kongres bude príležitosťou na reflexiu a má sa stať novým impulzom pre kresťanov, a to hlavne v oblasti výchovy a vzdelávania laikov pre misie v Ázii. Kongres nadväzuje na Ázijský misijný kongres, ktorý sa konal v októbri 2006 v Thajsku na tému: „Rozprávať príbeh o Ježišovi v Ázii – choďte a povedzte ho všetkým“.

NEWS ďalej informuje o 19. kongrese východných (orientálnych) katolíckych patriarchov (CPCP), ktorý sa konal 5. – 9. októbra v Charfehu v Libanone na tému: „Povolanie a poslanie veriacich laikov na Stredom Východe“. Patriarchovia jednohlasne schválili hlavný pastoračný plán

pre laikov na Strednom Východe, ktorý má priniesť nový impulz a hlavné línie pre prítomnosť katolíckych laikov regiónu, ktorý dnes čelí dramatickým problémom a výzvam (Egypt, Jordánsko, Libanon, Sýria, Palestína, Irak a Izrael). V jednotlivých krajinách sa budú následne konať národné kongresy katolíckych laikov, ktoré majú účinne prispieť k príprave zasadnutia Synody biskupov pre Stredný Východ, ktorú Svätý Otec zvolal na október 2010.

Pápežská rada pre laikov informuje aj o svojich dekrétach, ktorými cirkevno-právne schválila štatúty niektorých katolíckych združení v ostatnom čase. Schválenie *ad experimentum* získalo napr.: medzinárodné združenie Pan-americká katolícka sieť zdravotnej starostlivosti, (22. júna 2009); Komunita Cenacolo – medzinárodné združenie veriacich, (16. júla 2009) založené Matkou Elvírou (Rita Petrozziová), ktorá zasvätila celý svoj život osamelým mladým ľuďom závislým na drogách. Pápežská rada ďalej schválila nový štatút Medzinárodnej federácie katolíckych zdravotníckych združení (8. septembra 2009). -sg-

Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov

Informačný servis

N. 132/2009/III – IV

Najnovšie číslo informačníka Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov prináša rôzne články súvisiace s ekumenizmom. Obsahuje príhovor pápeža Benedikta XVI. pred Ekumenickou radou Českej republiky a jeho posolstvo prednesené kardinálom W. Kasperom počas návštevy ekumenického patriarchu Bartolomeja I., v ktorom Svätý Otec pripomína, že „Katolícka cirkev chápe Petrovu službu ako Pánov dar svojej Cirkvi. Táto služba preto nesmie byť interpretovaná z perspektívy moci, ale v rámci ekzeziológie spoločenstva ako služba jednote v pravde a láske“. Číslo prináša aj prednášky kardinála W. Kaspera a arcibiskupa R. Williamsa na sympóziu pri príležitosti stého výročia narodenia kardinála J. Willebrandsa, ktoré sa konalo

na Pápežskej Gregorovej univerzite v novembri 2009, a tiež príhovor kardinála Kaspera počas jeho návštevy v Bielorusku, týkajúci sa židovsko-kresťanského dialógu. Ďalej sú v ňom okrem príhovoru kardinála Kaspera publikované aj príhovory predstaviteľov Africkej pravoslávnej cirkvi, Anglikánskeho spoločenstva v Burundi a Koptskej ortodoxnej cirkvi v Taliansku na druhom špeciálnom zasadnutí biskupskej synody pre Afriku. V závere čísla nájdeme informácie o prebiehajúcich rozhovoroch medzi Katolíckou cirkvou a Ekumenickou radou cirkví, Svetovou evanjelickou alianciou a Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov a tiež medzi zmiešanou komisiou pre dialóg medzi Katolíckou a Pravoslávnu cirkvou. -ms-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

COMECE a OCIFE

Europe Infos

N. 126/2010, Brusel, Belgicko

Úvodný článok nesie názov *Grécko a finančná kríza*. Rozoberá sa v ňom najskôr zmena postavenia eura počas finančnej krízy, zadlženosť gréckej ekonomiky – s poukazaním na konkrétne ukazovatele – a veľká pozornosť sa venuje postojom EÚ k tejto situácii. Na februárovom stretnutí sa členské štáty vyjadrili, že urobia všetko potrebné pre podporu snáh gréckej vlády a jej zabezpečenie s cieľom zachovať stabilitu eura. Nasleduje analýza možných krokov EÚ. Poukazuje sa i na princíp solidarity, otázne však je, aký zvolit' záchranný balíček vhodný pre Grécko.

Ďalší príspevok sa venuje téme Registra zástupcov záujmových skupín pri EK a pozícii cirkví. Píše sa v ňom o cieľoch registra, o povinnostiach registrovaných korporácií, dodržiavaní etického kódexu, ako aj o snahe vytvoriť spoločný register EK a parlamentu. Pre samotné cirkvi je táto registrácia zložitá. V článku sa dočítame o postavení registrovaných a neregistrovaných

korporácií pri konzultáciách EK, ako aj o možnostiach riešenia problému z pohľadu cirkví. Autor tiež pripomína, že prípadné zmeny môže presadiť komisár EÚ Maroš Šefčovič, ktorý má v tejto oblasti patričné kompetencie.

Jadrové zbrane: nástroje mieru alebo nestability vo svete? – to je názov ďalšieho zaujímavého článku. Otázka jadrového odzbrojovania je znova aktuálna v rámci európskych i medzinárodných rokovaní. Viac o tejto problematike, iniciatívach niektorých európskych štátov i medzinárodných organizácií, nájdeme i na stránkach informačníka *Europe Infos*. Sú tu tiež citácie z cirkevných dokumentov, stanoviská predstaviteľov Cirkvi, i vyhlásenie súčasného pápeža Benedikta XVI. k tejto závažnej problematike. Medzi málo známe formy chudoby patrí tzv. chudoba pracujúcich. Ako definovať tento pojem, kde sú príčiny vzniku tejto formy chudoby, ale tiež aké sú možnosti boja proti nej, o tom sa možno dočítať v článku na túto tému. -lh-

Generálny sekretariát Konferencie biskupov Francúzska

Neženatí a nevydaté: Perspektívy v Cirkvi

Documents Episcopat N. 3/2010

Autorom tohto čísla dokumentov je žurnalista Claire Lesegretain, ktorý je členom kresťanskej komunity s ignaciánskou spiritualitou *Kresťanský život* a píše pre denník *La Croix*. V roku 1999 ho arcibiskup Hippolyte Simon požiadal, aby moderoval diskusiu s 15 osobami, ktoré si život bez manželstva nezvolili dobrovoľne. To bola príležitosť dozvedieť sa viac o ich spôsobe života a o tom, ako im to umožňuje angažovať sa pre Cirkev. Lesegretain sa potom postupne stretol s viac ako tisícov takýchto ľudí, prevažne žien vo veku 30 až 45 rokov. Výsledky svojho prieskumu zhrnul v tomto čísle *Documents Episcopat*, lebo môžu pomôcť Cirkvi nájsť spôsob ako sa priblížiť k týmto osobám, prípadne navyše premyslieť príliš zjednodušenú kategorizáciu na ľudí v manželstve a celibátnikov, na laikov a zasvätených.

Samostatná spoločenská kategória pre ľudí žijúcich mimo manželstva neexistuje, sú len rôzni neženatí muži alebo nevydaté ženy. A tak je spektrum takýchto ľudí veľmi rôznorodé. S administratívneho hľadiska sem patria aj ľudia žijúci v konkubináte, či osamelí rodičia s jedným alebo viacerými deťmi. Sociológovia zasa rozlišujú medzi tzv. očakávaným a definitívnym „slobodným“ stavom vzhľadom na vek do 40-teho a po

40-tom roku veku. Existujú i ďalšie otázky ohľadom toho, kto do tejto skupiny slobodných patrí.

Lesegretain ďalej opisuje špecifické ťažkosti, ktorým neženatí a nevydaté čelia – ide napr. o citovú a sexuálnu frustráciu, o menejcennosť po stránke rodinnej a spoločenskej. Navyše títo ľudia stále žijú v očakávaní možného budúceho partnera a to im často bráni vziať život do vlastných rúk, či plnšie sa zapojiť do spoločenských priateľov. Preto je potrebné znovu navrátiť primeranú hodnotu priateľstvu ako takému.

Kým sa Cirkev zameriava na prípravu na manželstvo, ako aj na zasvätený život, ľudia žijúci mimo týchto dvoch stavov sú často so svojimi problémami ponechaní sami na seba. Keďže sa kategória ľudí žijúcich mimo manželstva – hlavne na Západe – stále rozrastá, treba vyjasniť význam takéhoto „celibátu“ nezasvätených osôb pre dnešnú Cirkev a poukázať naň. Predpokladom toho je, že sa zasvätený život nebude povyšovať nad ostatné formy života, lebo všetky sú len prostriedkami, pričom cieľom je vzťah k Bohu a život s Kristom. A o tom nám môžu veľa povedať tak zasvätené, ako i nezasvätené osoby žijúce mimo manželstva. Preto je dôležité zamerať záujem Cirkvi aj na nich. -ms-

Konferencia biskupov Talianska**Smerom k solidárnej krajine. Talianska cirkev a Juh***Notiziario CEI, N. 2/2010*

Dokument *Per un paese solidale: Chiesa italiana e Mezzogiorno* tematicky nadväzuje na dokument *Sviluppo nella solidarietà. Chiesa italiana e Mezzogiorno*, ktorý bol publikovaný pred 20 rokmi (18. 10. 1989), a je reflexiou o postojoch Cirkvi v Taliansku k otázke južného Talianska. Upriamuje pozornosť celého národného cirkevného spoločenstva na nevyhnutnú povinnosť solidarity, s osobitným zreteľom na južnú časť krajiny, ktorá čelí mnohým vážnym sociálnym problémom. Biskupi sa chcú týmto dokumentom zapojiť do diskusie s mnohými ďalšími subjektmi a ukázať pripravenosť Cirkvi napomáhať skutočnému rozvoju celej krajiny. V dokumente z r. 1989 biskupi zdôraznili, že „krajina sa nebude rozvíjať, ak sa nebude rozvíjať ako celok“. Vyzývajú k nevyhnutnej národnej solidarite, k odvážnej kritike nedostatkov, k potrebe upevnenia občianskeho rozmeru celej populácie.

Prvá časť dokumentu reflektuje situáciu na juhu Talianska s ohľadom na zmeny za ostatných dvadsať rokov: inštitucionálne zmeny, ekologické otázky, situáciu v poľnohospodárstve. Poukazuje na osobitné postavenie južného Talianska vzhľadom na Európu i Stredozemie a na ďalšie geopolitické faktory. Talianski biskupi zdôrazňujú solidárny federalizmus v tom zmysle, že dôsledná aplikácia fiškálneho federalizmu nie je schopná riešiť rozdiely na úrovni príjmov, v oblasti zamestnanosti, výroby či infraštruktúry. Preto je potrebné na národnej úrovni vytvoriť integrovaný systém verejných a súkromných investícií s ohľadom na infraštruktúru, boj s kriminalitou a sociálnu integráciu. Zároveň sa však má zachovať nedotknutá úlo-

ha štátu, pokiaľ ide o základné práva osôb a vyrovnávanie zdrojov, aby sa predišlo vzniku rozdielnych občianskych práv na základe regionálnej príslušnosti. Biskupi poukazujú aj na veľkú pliahu juhu, ktorou je organizovaná kriminalita (mafia), ako aj na ďalšie sociálne problémy: chudobu, nezamestnanosť a vysťahovalectvo. Nastávajúce 150. výročie národného zjednotenia pripomína, že solidarita spojená so subsidiaritou – ako to odporúča aj Benedikt XVI. – je veľkým bohatstvom pre všetkých Talianov, ako aj dobrom a hodnotou pre celú Európu.

V druhej časti dokumentu pod názvom *Kultivovať nádej* biskupi poukazujú na nové formy spolupráce civilnej spoločnosti a cirkevného spoločenstva, napr. Projekt Policoro v oblasti nezamestnanosti mladých (vzdelávacie iniciatívy, kultúra práce, podpora podnikania mladých, spolupráca diecéz zo severu s diecézami na juhu), do ktorého sa zapojili viaceré juhotalianske diecézy.

Tretia časť *Recipročné zdroje a starostlivosť o vzdelávanie* sa venuje pastoračnému poslaniu, cirkevnému zdieľaniu a kultúrnym výzvam. Hlavnou prioritou by mala byť oblasť vzdelávania a katechizácie.

V závere dokumentu talianski biskupi vyzývajú cirkevné spoločenstvá celej krajiny, no predovšetkým z juhu, k odvahe a nádeji, lebo veci je možné zmeniť k lepšiemu. Apelujú na talianske cirkevné spoločenstvá, aby v nich rástlo vedomie zodpovednosti všetkých voči každému jednotlivcovi a aby boli miestom príkladu nových medziľudských vzťahov a kvasom novej obnovennej spoločnosti, v ktorej budú rásť opravdiví veriaci a dobrí občania. -sg-

Švajčiarska biskupská konferencia**Postoj k otázke požehnaní zväzku homosexuálnych párov a zamestnávania v Cirkvi osôb žijúcich v takomto zväzku***N. 10/2002*

Úvodná časť sa zaoberá podstatou pojmu homosexualita a snahami takto orientovaných osôb v rámci dnešnej spoločnosti. V minulosti boli takéto osoby vystavené diskriminácii a deje sa tak aj dnes. Biskupi vyjadrili ľútosť nad takýmto bezprávím a poprosili o odpustenie za krivdy, ktoré sa konali v mene Cirkvi alebo v mene kresťanskej viery.

V tejto súvislosti sa v súčasnosti nastoľuje otázka uznania partnerstiev rovnakého pohlavia. Tí, ktorí chcú trvale žiť v takomto partnerstve, žiadajú o jeho cirkevné požehnanie. A zároveň niektoré osoby žijúce v takomto partnerstve žiadajú o zamestnanie v cirkevnej službe. Biskupi preto považujú za potrebné na tieto požiadavky reagovať.

Vysvetľujú, že aj keď je súčasný historický a kultúrny kontext odlišný od biblických čias, význam biblických textov k tejto problematike ostáva nemenný. Konštatujú, že teologický pohľad na homosexualitu má za cieľ chrániť harmonické ľudské spolužitie v rodine a v spoločnosti. Podstatným kritériom je to, že ľudská sexualita vo svojej prirodzenosti je určená na odovzdávanie života. Tento aspekt však v partnerstvách rovnakého pohlavia chýba, a teda nemôžu byť rovnocenné s manželskou láskou.

Čo sa týka požiadavky požehnaní partnerstiev rovnakého pohlavia, biskupi poukazujú na rozdiel medzi civilným partnerstvom dvoch osôb a sviatostným

manželstvom. Odpovedajú aj na otázku o možnosti nesviatostného požehnanie homosexuálneho zväzku. Vysvetľujú, že každý človek môže byť požehnaný, teda aj homosexuálne orientovaní ľudia, nie však uzavretie ich zväzku. Takýto obrad by sa mohol zamieňať so sviatostným uzavretím manželstva.

Pokiaľ ide o zamestnávanie homosexuálne orientovaných osôb v cirkevných službách, upozorňujú biskupi na to, že osoby v cirkevných službách musia byť celým

svojím bytím podobné Kristovi. Preto na nich kladie Cirkev zvláštne požiadavky. To však nemožno považovať za diskrimináciu či bezprávie, pretože každá cirkevná služba je darom Božej milosti, ktorý si nemá nikto právo nárokovať. Podľa biskupov je tiež dôležité rozlišovať medzi homosexuálnymi sklonmi a správaním. Preto každý prípad treba osobitne zvažovať a to so všetkou pastoračnou múdrosťou, zodpovednosťou, taktom a duchovným rozlišovaním. -lh-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Kresťan v súčasnosti

Christ in der Gegenwart

Týždenník, Nemecko, N. 16 – 18/2010

N. 16: Na škandál sexuálneho zneužívania v Cirkvi reagovali čitatelia vo veľkom počte. V článku *Diskusia: škandál zneužívania* sú niektoré čitateľské ohlasy, ktoré boli publikované už v predchádzajúcich číslach tohto časopisu. Prof. Heinz sa vyjadruje, že ak by sa cirkevní a rehoľní predstavitelia v minulosti, ale i teraz jasne k problému postavili, stala by sa táto kríza šancou a Cirkev by bola príkladom toho, ako sa vie vyrovnáť s bolesťou a vinou. Ďalšie reakcie čitateľov sa venujú medializácii problému a potrebe jeho objasnenia a dávajú tiež priestor teologickej etike.

Moc a strata členov: budúcnosť cirkvi je článok, v ktorom nemecký evanjelický teológ Graf podrobne Evanjelickej i Katolícku cirkev v Nemecku veľkej kritike s poukázaním na to, že zatiaľ čo obe po zjednotení Nemecka nadobudli dôležité postavenie v spoločnosti, či už v oblasti sociálnej, ekonomickej, ale tiež občiansko-právnej, na druhej strane sa zaznamenal značný počet tých, čo cirkvi opustili alebo z nich vystúpili. Graf kritizuje taký postoj cirkevnej vrchnosti, ktorá sa v tejto situácii prejavuje autoritatívne a analyzuje zo svojho pohľadu súčasnú situáciu v oboch cirkvách s poukázaním na dôležitosť otvoriť sa kritike verejnosti.

N. 17: O tom, že škandály sexuálneho zneužívania hlboko otriasli aj prežívaním viery sa píše v článku *K situácii v Cirkvi*. Katolícka cirkev momentálne prežíva najhoršie obdobie krízy dôvery v novodobej histórii. Autor článku uvažuje nad potrebou zmien v pastorácii, cirkevnej štruktúre a ekuméne. Ďalej spomína nový typ roztrieštenia v Cirkvi, keď takmer 90% pokrstených nemá záujem praktizovať svoju vieru a je teda potrebné hľadať prostriedky, ako ju oživiť. Vyjadruje potrebu zaangažovať sa

aktívne na pápežskom boji o vieru nielen spolupúčením a súcíťom, ale tiež premýšľaním a modlitbou. Otázke zodpovednosti pápežského úradu a potrebe správnych poradcov je venovaná záverečná časť článku.

Mlynský kameň, určený tým, čo pohoršujú maličkých – to je aj názov ďalšieho príspevku. Táto veta je však až strašlivo aktuálna v súčasnej situácii zneužívania maloletých duchovnými. Pohľad na túto časť evanjelia vo svetle súčasných udalostí nájdeme práve v tomto príspevku.

N. 18: Pri príležitosti Ekumenických dní v Mníchove vznikol zaujímavý projekt. Bolo zozbieraných 136 básní od viac než sto súčasných lyrikov. Tie bolo možné čítať i na internetovej stránke ekumenických dní. Do sveta poézie nás preniesie článok *Cení sa spievané slovo*.

Oráč v Čechách – to je názov ďalšieho príspevku, v ktorom sa dozvieme o zaujímavej ekumenickej iniciatíve v Čechách. Ide o Sdružení Ackermann-Gemeinde so sídlom v Prahe, ktorého cieľom je porozumenie a zmierenie v kresťanskom duchu. Viac o histórii a cieľoch združenia nájdeme v príspevku. Nechýba ani pripomenutie ťažkého obdobia za železnou oponou, či mená tých, ktorí sa zaslúžili o znovuzískanú slobodu. Pražský filozof Jan Sokol analyzuje situáciu v Cirkvi v Čechách po Nežnej revolúcii.

Článok *Byť cirkvou ako evanjelik* nám z pohľadu Ekumenických dní v Mníchove prináša pohľad na to, čo znamená patriť do Evanjelickej cirkvi. Tá totiž zahŕňa tak luteránov, ako aj reformovaných alebo členov slobodných cirkví. O rozdieloch jednotlivých cirkví, o ich predstaviteľoch a viac o slobodných a evanjelikálnych cirkvách sa dozvieme v tomto článku. -lh-

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Ing. Mgr. Mária Spišiaková, Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, redakčná úprava: Mgr. Danka Jacečková, grafika: Jolana Šinajová